

(nad knihou Čáp nejní kondor) Nevím, jak je to dlouho, ale asi už dost, kdy jsem spolu s asi dvaceti diváky v KC Zahrada vytleskával mladou zpěvačku s nádhernýma tmavýma očima a akordeonem. Přidávala mimo jiné píseň, kde se zpívalo „*Můj děda z kola seskočil před prázdnou kašnou na náměstí. Na lavičce chleba posvačil, seřídil hodinky na zápěstí. A čápi z komína vod cihelny, zobákem klapou, asi jsou nesmrtelný.*“ Ta dívka, co vlekla těžký akordeon, si říkala

Radůza

. V té době vydala svou první desku

Andělové z nebe

a ta píseň o čápech, jak jsem zjistil, se jmenuje

Cestou do Jenkovic

. V roce 2004 dostala Radůza Anděla a koukala na nás téměř ze všech stránek časopisů. Od té doby uplynulo osm let. Z časopisů na nás koukají jiné tváře, ale Radůza, vlastním jménem Radka

Vranková, skládá, píše texty a hlavně zpívá. Před letošními Vánocemi jsem si nadělil malou útlou knížku, kterou Radůza napsala s názvem **Čáp nejní kondor**. Každý z nás si v sobě nese celý život otisk svých prvních dětských let. K nim se vrací ve chvíli, kdy je mu dobře, ale i tehdy, když je hůř. Karel Poláček se vrátil do svých školních let v Rychnově nad Kněžnou v době, kdy nemohl publikovat, protože sadističtí vládnoucí idioti rozhodli, že se někteří lidé musí označovat žlutou hvězdou. Snad panu Poláčkovi to nádherné vyprávění malého chlapce v ich formě aspoň na chvíli pomohlo rozzářit hořký svět kolem. Radůza, podobně jako před léty její písničkářská jihočeská kolegyně Katka Křížová v knížce „

...a ještě kafičko

“, promlouvá ústy děvčete předškolního věku. Radůza ve třinácti drobných povídkách popisuje očima a jazykem malého děvčátka svět u babičky a dědečka ve vesničce ve východních Čechách, kde létají čápi a ne kondoři. Optikou dětských očí ožívá svět na vesnici sedmdesátých let minulého století, svět zabíjených králíků, oblíbených a neoblíbených jídel, svět zklamání malé holky, která přechuhuje řadu a nemůže se zúčastnit oslavy VŘSR ve školce, byť její sarafánek na chorovod je zcela jistě nejhezčí. Holčička do sebe vstřebává i nářečí kraje, když ji hodná babička říká „ďouče“ a netrestá ji, když napíše barevnými křídami na bílou zeď verandy „

Babička a dědeček jsou hodný!

“ Jazyk povídek je nádherně přirozený včetně slov označovaných jako neslušná, která se ale na vesnici používala i v písničkách, které dědeček vypravěčku příběhů naučil. Kolem vypravěčky dýchá čas normalizačního komunismu, který mezi řádky knihy prosvítá. Jenže na rozdíl od řady pokusů vystihnout dobu nedávno minulou převyšuje tato drobná a laskavá knížka stohy neúspěšně a zbytečně popsaných papírů a každého čtenáře ve věku autorky zcela jistě vrátí do těch jeho Jenkovic. Kniha Čáp nejni kondor je útlá, ale velká kniha. Kdyby žil pan Poláček, jistě by si ji rád přečetl a Radůzu by zařadil mezi ty, se kterými mluví, byť Péťa Bajza měl rád jen Evu Svobodovou, dceru cukráře, co mu nosila mejdlíčka a krásně voněla. Čápi v Jenkovicích by usedali na komín a padaly by hvězdy, abychom si mohli něco krásného přát.

(Radůza: Čáp nejni kondor, vydalo v roce 2011 nakladatelství Baobab s ilustracemi Dagmar Urbánkové)